

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 października 2016 roku (data prezentaty) małoletni wówczas powód M. D. (1), reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową E. D. (1), działającą przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego L. D. na rzecz powoda wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, III Wydział Cywilny w sprawie o sygnaturze akt III C 893/08 z kwoty po 1.500 zł miesięcznie do kwoty po 2.200 zł (k. 3-4).

Wyrokiem zaocznym z dnia 24 marca 2017 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa wydanym w sprawie V RC 711/16 podwyższył z dnia 19 października 2016 roku obowiązek alimentacyjny pozwanego L. D. na rzecz powoda M. D. (1) z kwoty po 1.500 zł zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, III Wydział Cywilny w sprawie o sygnaturze akt III C 893/08 do kwoty po 2.200 zł płatnych do 10-tego dnia każdego miesiąca i wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności (k. 54-55). Niniejszy wyrok został doręczony bezpośrednio pozwanemu w dniu 12 kwietnia 2017 roku (k. 59).

W sprzeciwie z dnia 26 kwietnia 2017 roku (data prezentaty) pozwany podniósł, iż powód nie podejmuje zatrudnienia i nie uczy się pomimo osiągnięcia pełnoletniości, a płacenie synowi podwyższonych alimentów jest dla niego nierealnym i nadmiernym obciążeniem. Pozwany dodatkowo wskazał, że jest w trakcie przygotowywania powództwa o uchylenie obowiązku alimentacyjnego. (k. 61-66v).

Pozwem z dnia 17 maja 2017 roku (data prezentaty), zarejestrowanym w tut. Sądzie pod sygnaturą V RC 329/17 L. D. wniósł o uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego względem M. D. (1) ustalonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, III Wydział Cywilny w sprawie o sygnaturze akt III C 893/08 z dniem wniesienia powództwa (k. 77-83).

W końcowym stanowisku, na rozprawie w dniu 26 czerwca 2018 r. pełnomocnik powoda wnosił jak w pozwie, a odnośnie powództwa L. D. wniósł o oddalenie. Pozwany wnosił o oddalenie powództwa o podwyższenie alimentów i o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem powoda (k. 262).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. D. (1) urodził się (...) w W. jako dziecko pochodzące ze związku małżeńskiego E. D. (2) i pozwanego L. D. (odpis skrócony aktu urodzenia k. 84).

Małżeństwo rodziców pozwanego ustało wskutek orzeczenia rozwodu przez Sąd Okręgowy W Warszawie, III Wydział Cywilny w dniu 15 grudnia 2009 roku w sprawie o sygnaturze akt III C 893/09 bez orzekania o winie. Niniejszym orzeczeniem Sąd Okręgowy w Warszawie, ustalił obowiązek alimentacyjny pozwanego L. D. na rzecz małoletniego wówczas powoda M. D. (1) w wysokości 1.500 zł płatnych do rąk matki E. D. (2), do 10-go dnia każdego miesiąca, z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. W wyroku tym orzeczono również o zobowiązaniu alimentacyjnym L. D. na rzecz E. D. (2) w kwocie po 2.000 zł miesięcznie (k. 206-208, 213 akt III C 893/09).

Sytuacja w ówczas była następująca:

Powód M. D. (2) miał wówczas 11 lat, był dzieckiem nadpobudliwym. Urodził się z dysplazją stawów biodrowych (k. 203 akt III C 893/09).

Matka powoda E. D. (2) w trakcie trwania małżeństwa nie podejmowała zatrudnienia pozostając na utrzymaniu męża. Na przełomie 1999/2000 roku zostało u niej zdiagnozowane stwardnienie rozsiane, została zakwalifikowana do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (k. 15-58 akt III C 893/09). W wyniku podziału majątku dorobkowego uzyskała prawo własności niezabudowanej nieruchomości położonej w gminie P., we wsi G. o powierzchni 853 m².

Jednocześnie zasądono na jej rzecz od L. D. kwotę 240.000 zł tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym (k. 203, 206-208 akt III C 893/09).

Pozwany L. D. prowadził własną działalność gospodarczą i osiągał miesięcznie dochód około 15.000 zł (k. 6, 59-60, 73-75 akt III C 893/09). W toku postępowania rozwodowego E. D. (2) i L. D. zawarli ugode pozasądową na mocy, której dokonano podziału majątku dorobkowego małżonków, które to ustalenia zostały ujęte w wyroku rozwodowym (k. 193-197, 206-208 akt III C 893/09)

Obecnie sytuacja stron przedstawia si ę następująco:

Powód M. D. (1) ma obecnie 19 lat. Mieszka wraz z matką w mieszkaniu położonym w W. ul. (...) l. 707, gdzie łączny koszt eksploatacji mieszkania wynosi 855 zł miesięcznie, w tym czynsz – 500 zł, Internet i TV – 200 zł, gaz- 20 zł, energia- 135 (k. 37-38, 50-51). Pozwany wspiera matkę i pomaga jej w obowiązkach domowych takich jak sprzątanie, robienie zakupów, gotowanie i załatwianie spraw na poczcie (k. 52, 144, 260).

Powód ma problemy z nauką, które rozpoczęły się już okresie gimnazjum, (k. 62). Po zakończeniu nauki w gimnazjum powód kontynuował ją w Technikum Ekonomicznym w Zespole Szkół nr (...) im. S. S. w W., gdzie powód regularnie opuszczał zajęcia szkolne, co było częściowo usprawiedliwiane przez jego matkę. W drugim semestrze pierwszego roku nauki Rada Pedagogiczna podjęła decyzję o nieuzyskaniu przez powoda promocji do drugiej klasy technikum i konieczności powtarzania pierwszej klasy. Na początku nowego roku szkolnego powód został przepisany do innego lekarza pierwszego kontaktu, który nie wystawiał zwolnień przy każdej wizycie. Powód w tym okresie opuścił znaczną ilość zajęć szkolnych. Pozwany po konsultacji z wychowawcą i szkolnym pedagogiem zapisał powoda do (...) dla (...) w W., gdzie od października do stycznia odbył kilka wizyt, uzyskał skierowanie na indywidualne nauczanie w szkole (k. 63). W roku szkolnym 2016/2017 był uczniem Zespołu Szkół nr (...) w klasie II e Technikum w systemie indywidualnego nauczania. We wrześniu 2016 roku powód opuścił 145 godzin zajęć w szkole, co przekładało się na 5,23% frekwencji, wszystkie godziny były nieusprawiedliwione (k. 158). Od 03 października 2016 roku do 23 czerwca 2017 roku powód miał indywidualny tok nauczania w szkole, opuścił w tym okresie 327 godzin lekcyjnych, co dało mu frekwencję 4,11 %, wszystkie były nieusprawiedliwione, ponadto nie zaliczył obowiązkowych praktyk zawodowych (k. 158). Wiosną 2017 roku nie uczęszczał do szkoły ze względu na nie możliwość spania w nocy, wychodzenia z domu i znerwicowanie, nie zaliczył obowiązkowych praktyk i nie uzyskał klasyfikacji z przedmiotów z uwagi na dużą ilość nieobecności (k. 9, 51). Powód chciał zmienić szkołę na liceum, miał zaliczoną pierwszą klasę, jednakże żeby przenieść się do liceum musiałby zdać test, a nie było nauczyciela, który mógłby go przeprowadzić. Od 19 września 2017 roku powód M. D. (1) został przyjęty jako słuchacz do Zaocznego Liceum Ogólnokształcącego (...) w W., zajęcia odbywały się co dwa tygodnie w weekend po 8 godzin dziennie. (k. 140, 143-144, 198, 207). Obecnie kontynuuje naukę w Zaocznym Liceum Cosinus, jest w trakcie egzaminów, prawdopodobnie będzie miał kilka poprawkowych egzaminów, których termin już teraz jest wyznaczony na sierpień 2018 roku. Obecnie zajęcia w szkole odbywają się co tydzień w soboty i niedziele (k. 260). Od przyszłego roku szkolnego planuje kontynuować naukę w innej placówce edukacyjnej w trybie zaocznym (k. 260).

Powód od 03 lutego 2016 roku do uzyskania pełnoletniości tj. dnia 26 października 2016 roku był pacjentem Poradni Psychiatrycznej dla (...). Zdiagnozowano u niego zaburzenia depresyjno-lękowe, z tego powodu uczestniczył on w psychoterapii. Objawy chorobowe, zmęczenie, senność nie występowały u powoda w okresie wakacyjnym kiedy nie było szkoły, a jednocześnie nie przyjmował przepisanych przez lekarza leków (k. 40, 45, 165-173v, 201). Od dnia 17 listopada 2016 roku powód pozostawał pod opieką (...) Wojewódzkiego Zespołu Publicznych Zakładów (...) (k. 46, 206). Od 24 listopada 2017 roku ponownie jest pacjentem (...) Wojewódzkiego Zespołu Publicznych Zakładów (...) (k. 139). Jesienią 2017 roku kontynuował leczenie psychiatryczne, rozważał rozpoczęcie terapii u psychologa, przyjmował regularnie dwa leki (k. 144). Obecnie od lutego-marca 2018 roku zrezygnował z terapii, nie przyjmuje żadnych leków, planuje znaleźć dobrego psychologa i zapisać się do niego (k. 260).

Powód nie podejmuje zatrudnienia wskazując problemy psychiczne i konieczność pomocy mamie w domu. Doraźnie kilkakrotnie pomagał u koleżanki w kawiarni. W nadchodzące wakacje również nie planuje podjąć zatrudnienia, gdyż chce odpocząć i poszukać nowego terapeuty (k. 144, 260-261).

Według oświadczenia miesięczny koszt swojego utrzymania wskazał na kwotę około 2.540 zł. na co składają się: czynsz – 563 zł, Internet, TV i telefon – 230 zł, ubezpieczenie zdrowotne – 46 zł, gaz i prąd – 150 zł, telefon – 71 zł, wyżywienie – 700 zł, podręczniki szkolne – 100 zł, kieszonkowe – 200 zł, kultura – 100 zł, środki czystości – 100 zł, leki – 50 zł, prasa – 30 zł, wyjazdy z kolegami – 100 zł, pościel, drobiazgi do domu – 100 zł (k. 4, 37-38).

Matka powoda E. D. (2) jest osobą chorą na stwardnienie rozsiane, jest w stanie wykonywać czynności życia codziennego względem swojej osoby, nie wymaga ciągłej obecności i pomocy osoby drugiej (k. 39-39v, 260). W PIT-37 za 2015 rok wykazała dochód w kwocie 17.832,00 zł (k. 10-16).

Obecnie utrzymuje siebie i syna z posiadanych oszczędności i spadku uzyskanego po swoich rodzicach. W spadku uzyskała również mieszkanie, które obecnie nie jest wynajmowane (k. 51, 148).

Pozostaje w związku partnerskim od 9 lat, ale nie mieszka wraz z partnerem, jej partner pomaga doraźnie w obowiązkach domowych (k. 51, 260).

W wyroku rozwodowym, który był wydany bez orzekania o winie orzeczono o obowiązku alimentacyjnym jej męża na nią w kwocie po 2.000 zł. Pozwem w sprawie V RC 647/16 złożonym w tut. Sądzie wniosła o przedłużenie obowiązku alimentacyjno. Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy- Mokotowa w W. z dnia 25 kwietnia 2017 r. . sygn. akt V RC 647/16 zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 maja , sygn. akt VI Ca 553/17 oddalono powództwo E. D. (2) (k. 245-246).

Pozwany L. D., ma 61 lat, pozostaje w związku partnerskim, jednakże nie zamieszkuje ze swoją partnerką (k. 148). Aktualnie mieszka w mieszkaniu stanowiącym jego własność, nieobciążonym kredytem, jednakże podlegającym zajęciu komorniczemu. Oprócz tego mieszkania pozwany nie posiada żadnego innego majątku (k. 64). Komornik zajął na jego koncie ostatnie posiadane środki finansowe w wysokości 10.000 zł (k. 64-66).

Pismem z dnia 14 listopada 2016 roku pozwany został zawiadomiony przez Komornika Sądowego o wszczęciu egzekucji przeciwko niemu z tytułu należności alimentacyjnych na rzecz syna , gdzie łączna należność wynosiła około 25.000 zł (k. 69-69v, 94-95). Posiada również zadłużenie w ZUS-ie w wysokości 13.878,99 zł (k. 67, 92-92v). Pozwany posiada zadłużenie w Spółdzielni Mieszkaniowej, którego harmonogram spłat ustalono na mocy ugody z dnia 15 kwietnia 2015 roku, następnie aneksowanej w dniu 04 listopada 2016 roku (k. 68-68v, 93-93v).

Pozwany comiesięcznie wpłaca na konto Komornika Sądowego kwotę 280-400 zł celem odsunięcia w czasie egzekucji swojego mieszkania (k. 262).

Do 2014 roku prowadził działalność gospodarczą, która w 2015 roku została zlikwidowana (k. 91). Pozwany od tamtej pory utrzymuje się z posiadanych oszczędności i wsparcia rodziny, zarejestrował się jako osoba bezrobotna. W PIT-36 za 2014 rok wykazał dochód w kwocie 5.221,95 zł. W późniejszych latach nie składał deklaracji podatkowych z uwagi na brak dochodu (k. 87-90v).

Obecnie od 30 czerwca 2017 roku jest objęty wsparciem Ośrodka Pomocy (...) z prawem do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej i wsparciem finansowym w formie zasiłku celowego. Wsparcie to jest odnawiane co trzy miesiące (k. 123-126, 145).

Pozwany leczy się na nadciśnienie i arytmie serca. W lutym 2018 roku pozwany przeszedł załamanie nerwowe, w konsekwencji czego został pacjentem (...) (k. 242-243, 251).

W trakcie ostatnich dwóch lat toczyło się przeciwko niemu lub z jego powództwa łącznie 5 postępowań: o przedłużenie obowiązku alimentacyjnego na byłą żonę, o podniesienie alimentów na syna, o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

i dwie sprawy przeciw egzekucyjne (k. 145). Powództwo E. D. (2) o przedłużenie obowiązku alimentacyjnego na jej rzecz zostało prawomocnie oddalone (k. 245-246)

Jako swoje koszty utrzymania wskazał: czynsz – 1.000 zł, prąd – 100 zł, telefon – 150 zł, Internet i TV – 130 zł, wyżywienie i środki czystości – 900 zł, leki – 100 zł (k. 65).

P. ższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej, w szczególności w oparciu o wyjaśnienia powoda (k.50-52, 143-144), pozwanego (k.144-148), akt sprawy III C 893/08 oraz dokumenty przedstawione przez strony, albowiem nie zostały one zakwestionowane w toku postępowania przed Sądem które nie wzbudzały również wątpliwości Sądu co do ich rzetelności i wiarygodności zawartych w nich treści.

Odnosząc się do zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej materiału dowodowego, Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda odnośnie jego możliwości zarobkowych oraz obecnego stanu zdrowia wyłączającego podjęcie pracy zarobkowej. Zeznania w tym zakresie nie są spójne z pozostałym materiałem dowodowym oraz pozostają w sprzeczności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Powód kwestionuje możliwość podjęcia zatrudnienia wskazując, że jego stan zdrowia nie pozwala na podjęcie zatrudnienia, a także, że musi pomagać chorej matce, jednocześnie nie koncentrując się na nauce.

Sąd zważył, co następuje:

W dniu 26 kwietnia 2017 roku (data prezentaty) pozwany wniósł w terminie sprzeciw od wyroku zaocznego z dnia 24 marca 2017 roku, w którym to Sąd podwyższył z dniem 19 października 2016 roku kwotę należnych alimentów na powoda z kwoty po 1.500 zł zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, III Wydział Cywilny w sprawie o sygnaturze akt III C 893/08 do kwoty po 2.200 zł płatnych do 10-tego dnia każdego miesiąca i wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności (k. 61-66v).

Zgodnie z art. 347 k.p.c. w przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego, po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd wydaje wyrok, którym wyrok zaoczny w całości lub części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Przepis art. 332 § 2 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z dyspozycją art. 133 § 3 kro, rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

W ocenie Sądu powództwo w zakresie żądania o podwyższenie obowiązku alimentacyjnego podlega oddaleniu, a żądanie o uchylenie obowiązku alimentacyjnego zasługuje na uwzględnienie.

Pozwany ma 19 lat i obecnie kontynuuje naukę w sposób nie systematyczny, bez dotrzymania należytej staranności. Zauważyć należy, że w przeszłości podejmował on wielokrotnie próby kontynuowania dalszej edukacji, ale z powodu niskiej frekwencji oraz braku zaangażowania skreślony był z listy uczniów. Obecnie pomimo nie podejmowania zatrudnienia i kontynuowania nauki w systemie zaocznym, w formie weekendowych zajęć szkolnych, powód uzyskuje niskie oceny z egzaminów, sam wskazał, że prawdopodobnie będzie miał kilka egzaminów poprawkowych. W ocenie Sądu deklaracje powoda odnośnie chęci nauki nie są wynikiem dążenia powoda do zdobycia odpowiedniego wykształcenia, a są składane wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania, chęci kontynuowania obowiązku alimentacyjnego na jego rzecz, a jednocześnie wskazania wytłumaczenia dlaczego nie podejmuje on zatrudnienia. W ocenie Sądu wobec dotychczasowej postawy powoda i braku zaangażowania w kontynuowanie procesu edukacji oraz formę nauki- w trybie zaocznym, Sąd nie znalazł przeciwwskazań do podjęcia przez niego pracy zawodowej. Powód nie wykazał także, że jego obecny stan zdrowia wyklucza podjęcie stałej pracy. Argumentem , który ma usprawiedliwiać brak podejmowania zatrudnienia przez powoda ma być konieczność pomocy matce, która jest chora na stwardnienie rozsiane. Fakt choroby matki powoda nie był kwestionowany w toku postępowania, jednakże nie zostało wykazane, by nie była ona sobie w stanie poradzić samodzielnie w ciągu dnia kiedy powód przebywałby w

pracy. Sąd miał na uwadze, że powód dni weekendowe zazwyczaj spędza w szkole, kiedy to jego matka pozostaje sama w domu, co nie stanowi dla niej problemu ani zagrożenia. Obowiązki, które powód wskazał jako wykonywane celem pomocy matce można pogodzić z obowiązkami zawodowymi tj. pracą. Wskazać należy, że większość wskazywanych czynności to takie, które nie zajmują dużo czasu, a ich odpowiednie rozplanowanie w ciągu tygodnia umożliwiłoby powodowi jednocześnie podjęcie zatrudnienia i opiekę nad chorą matką. Nie wykazano również aby stan zdrowia powoda stanowił przeciwwskazanie do podjęcia przez niego zatrudnienia. Jak sam powód wskazał, podejmuje się on załatwiania spraw związanych z życiem codziennym tj. zakupów, spraw urzędowych, prac domowych, spotyka się kolegami. Powód nie posiada orzeczenia, iż jest osobą niezdolną do pracy, zatem należy uznać, iż przy dołożeniu należytej staranności od niego wymaganej, będzie w stanie podjąć zatrudnienie stosownie do własnych umiejętności. W ocenie Sądu uzasadnione miesięczne koszty utrzymania powoda wynoszą nie więcej niż 1.400 zł w tym: udział w kosztach mieszkaniowych, Internet i TV – 450 zł, ubezpieczenie zdrowotne – 46 zł, telefon – 71 zł, wyżywienie – 500 zł, środki czystości – 100 zł, kultura – 100 zł, leki – 50 zł. Wskazać należy, że w 2017r płaca minimalna wynosiła 1459 zł, a w 2018r wynosi 1530 zł. Z całą pewnością uzyskanie dochodu w tej wysokości jest możliwe dla powoda, a jednocześnie pozwoli mu na kontynuowanie nauki w trybie zaocznym tak jak ma to miejsce obecnie.

Przechodząc do oceny możliwości zarobkowych pozwanego i jego obecnej sytuacji materialnej, Sąd zauważył że pozwany w chwili obecnej ma problem z samodzielnym zaspokajaniem swoich własnych potrzeb i opłacaniem bieżących wydatków na swoje utrzymanie, o czym świadczą zaległości alimentacyjne czy zaległości w opłatach mieszkaniowych, nie jest zatem możliwe dalsze jego partycypowanie w kosztach utrzymania pełnoletniego syna, posiadającego możliwości podjęcia pracy zarobkowej. Możliwości zarobkowe pozwanego uległy znacznemu obniżeniu, nie posiada on bowiem żadnego źródła stałego dochodu, a ponadto jest obciążony znacznym zadłużeniem. O pogorszeniu sytuacji materialnej pozwanego świadczy chociażby fakt, korzystania przez niego z świadczeń pomocy społecznej, które z zasady stanowią pomoc państwa dla osób o szczególnie trudnej sytuacji materialnej.

Biorąc pod uwagę powyższe nie zasadne jest kontynuowanie obowiązku alimentacyjnego pozwanego L. D. wobec dorosłego syna M. D. (1), który kontynuuje edukację w trybie niestacjonarnym, w sposób nie przynoszący zadowalających efektów, a jednocześnie jest w stanie pracować zawodowo. W ocenie Sądu powód nawet mimo znikomych kwalifikacji i braku doświadczenia zawodowego, biorąc pod uwagę obecną sytuację na rynku pracy jest w stanie podjąć zatrudnienie, które pozwoli mu na samodzielne poniesienie niezbędnych kosztów swojego utrzymania, a dalsze alimentowanie pełnoletniego syna wiązałoby się z nadmiernym uszczerbkiem dla pozwanego.

Wobec tego Sąd uchylił w całości wyrok zaoczny Sądu Rejonowego dla Warszawy M. w W. z dnia 24 marca 2017 i w całości oddalił powództwo o podwyższenie alimentów. Wobec uchylecia obowiązku alimentacyjnego pozwanego na rzecz powoda, powództwo o podwyższenie alimentów podlega oddaleniu jako oczywiście bezzasadne wobec braku podstaw do dalszej alimentacji, a tym samym co oczywiste do zwiększenia jej zakresu.

O kosztach Sąd orzekł w pkt. 4 i 5 na zasadzie art. 102 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie obciążając powoda M. D. (1) kosztami sądowymi w zakresie powództwa o podwyższenie alimentów i kosztami procesu o uchylenie obowiązku alimentacyjnego.

SSR Agnieszka Albera- Biernat